

331

1680-1818. Δικαστική απόφαση, ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Κωνσταντινούπολη, Μύκονος, Νάξος, Πάρος.

Μ. Τουρτόγλου, «Παράγοντες αντιστάσεως στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου κατὰ τὴν τουρκοκρατία. Οἱ τοπικὲς ἐνώσεις», *Μνημοσύνη* 10 (1985-1987), σ. 294-324 αρ. 1-26, σ. 326-327 αρ. 29 (= Τουρτόγλου, *Μελετήματα*, τ. 2, σ. 118-148 αρ. 1-26, σ. 150-151 αρ. 29).

ΕΝΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ («ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ») ΜΗ ΑΠΟΤΕΛΟΥΣΑ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

1734, 6 Αυγούστου

«Γράμμα ἐνωτικὸ ἔκαμαν ὅλο τὸ κοινὸ ἡγουν καὶ τὰ ἑπτὰ μέρη ...

Ἐπειδὴ καὶ εἰς τούτους τοὺς ἐσχάτους καιροὺς νὰ ἔλθῃ ἡ δυστυχισμένη πατρίς μας εἰς ἀφανισμόν τέλειον ἀπὸ τὰς καταδαρμὰς τῶν ἐπικρατούντων ἐξουσιαστῶν, καὶ κάθε κάστην νὰ κινδυνεύῃ ὅλοι κοινῶς μὲ μίαν γνώμην καὶ ἀπόφασιν συναθροιστέντες εἰς τὸν διωρισμένον τόπον ἔκαμαν τὸν μπαρόντα σύνδεσμον μὲ ὁμόνοιαν εἰρήνην καὶ ἀγάπην ἀδελφικὴν, ὑποσχόμενοι ἀναμεταξύ, ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ αἷμα τοῦ νὰ χύσῃ ὁ ἕνας διὰ τὸν ἄλλον, παρakinηθέντες τὸ περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀνεστῶσαν χρεῖαν καὶ ἀνάγκη ὅπου ἀκολούθησεν εἰς τὸ νησί μας ἡ ὁποία δὲν ἐστάθην ποτὲς καὶ ἐπειδὴ καὶ νὰ εἶναι τέτοιον ἦτον ἀνάγκη νὰ γίνῃ καὶ ἡ παροῦσαν ἔνωσης διὰ κυβέρνησιν καὶ τοῦ τόπου μας καὶ τοῦ ἑαυτοῦ μας, καὶ τῶν μπραγμάτων μας. Γίνεται λοιπὸν ἀπὸ κοινὴν ψῆφον καὶ ἐνγκαρδιακὸν δεσμὸν καθὼς φανερώνεται καὶ μὲ τὰς ὁμοίας ὑπογραφὰς τοῦ καθενὸς καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν δὲν ἠξέουρον νὰ γράφουν, καὶ ἂν ἴσως τινὰς ἤθελε φανῇ ἐνάντιος εἰς τὴν μπαροῦσαν συμφωνία καὶ ἔνωσης τὸν παραδίδομεν τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι εὐγάζοντάς τον παντελῶς καὶ ἀπὸ τὴν συντροφίαν τῆς χριστιανικῆς μας ἐνώσεως. Ὅθεν εἰς βέβαιον τῆς στερεᾶς μας ταύτης ἐνώσεως καὶ ὁμονοίας ἔγινε τὸ παρὸν ἐνυπόγραφον. Ξεκαθαρίζεται ὅτι ἂν τύχῃ ἤθελε ἐζημία ἢ βλάβη κανενὸς διὰ τὸ κοινὸ ὅλοι μας νὰ τὸν συνβοηθοῦμεν μὲ τὸν ἑαυτὸν μας καὶ μὲ τὸ ἔχει μας κατὰ τὸ πρέπο τόσον διὰ τὴν ὑπόθεσιν τῶν σκλάβων καθὼς καὶ διὰ ὅ,τι ἄλλην ἀφορμὴ φανερωθῇ ὡς εἴπαμεν διὰ τὸ κοινὸ μας ...».

«ΙΕΡΑ ΣΥΝΘΗΚΗ» ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΑΠΕΤΑΝΑΙΩΝ ΚΑΙ «ΟΙΚΟΚΥΡΩΝ» ΜΥΚΟΝΟΥ
ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

1818, 3 Νοεμβρίου

«Ἡμεῖς οἱ παρευρισκόμενοι εἰς Κωνσταντινούπολιν Μυκόνιοι καπεταναῖοι, οἰκοκυροὶ καὶ ἀπλῶς ἀπαξάπαντες αὐτοπροαιρέτως συνελθόντες εἰς ἓν κινούμενοι ἐκ μόνης τῆς πρὸς τῆς πατρίδος μας ἀγάπης, ἐσκέφθημεν περὶ τῆς ἀθλίας καταστάσεως αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐπειδὴ καὶ πρὸ πολλῶν χρόνων ὑπέπεσεν εἰς βαρύντατον χρέος εἴτε διὰ τὰς περιστάσεις εἴτε διὰ τὴν ἀμέλειαν καὶ κακὴν οἰκονομίαν τῶν ἐπιστατησάντων προεστῶν μας, εἴτε ἀλλέως πως τὴν βλέπομεν στενοχωρημένην τὸ καθ' ἕκαστον ἔτος εἰς τὸ νὰ εὕρῃ τρόπον νὰ πληρώσῃ τὸ βασιλικὸν μαλὶ μὴρὶ ἀπεφασίσσαμεν νὰ συνδράμωμεν ὁμογνώμως εἰς βοήθειάν της καὶ νὰ διορθώσωμεν, ὅσον δυνατόν, τὸ κακόν. Ὅθεν, διὰ νὰ φανῶμεν, καθὼς καὶ εἴμεθα ὅχι μόνον ζηλωταὶ τῆς πατρίδος ἀλλὰ καὶ πρόθυμοι εἰς τὰ βασιλικά δοσίματα, καθυποβάλλεται

ὁ καθ' εἰς ἡμῶν εἰς τὴν ἔτοιμον δόσιν τῶν χρημάτων ὅσων φαίνεται κάτωθεν γεγραμμένοι καὶ τὰ ὅποια ἄνευ διαφόρου θέλει χρησιμεύσουν εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μακτοῦ μας καὶ τῶν μελαχικῶν διὰ τὴν σύναξιν τῶν ὁποίων θέλει διορισθῶν δύο ἐπιτροποὶ, οἵτινες θέλει ἀγροικηθῶν μὲ τοὺς προεστῶτας τοὺς ὁποίους μέλλει νὰ ἐκλέξωσιν ἐν καιρῷ κατὰ τὴν συνήθειαν. Αὐτὴ ἡ βοήθεια καὶ συνδρομὴ μὲ ὅλον ὁποῦ εἶναι μεγάλη καὶ ὑπὲρ τὴν δύναμίν μας μὲ ὅλον τοῦτο βλέπομεν καὶ καλῶς γνωρίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ἀρκετὴ εἰς τὰς ὑπερβολικὰς ἀνάγκας τῆς πατρίδος μας καὶ εἰς τὸ χρέος εἰς τὸ ὁποῖον κακοῖν κακῶς ὑπεβλήθη. Ὅθεν μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ πατριωτικὸν πόθον οἱ μεταξὺ ἡμῶν εὐρεθέντες καπιταναῖοι αὐτοπροαιρέτως καθυποβάλλονται εἰς τὸ νὰ ἐδγάσουν εἰς κάθε ταξειδίον ἓνα μερίδιον διὰ τὸ κοινὸν καὶ τοῦτο εἰς τὴν αὐτὴν Κάσσαν τῆς παρούσης συνδρομῆς κατατίθεται. Εἰς τοῦτα ἡμῶν τὰ πατριωτικὰ φρονήματα καὶ κινήματα παρακαλοῦμεν (καὶ ἐλπίζομεν ὅτι δὲν ἀποτυγχάνομεν) καὶ τοὺς μὴ παρευρεθέντας καπιταναίους, οἰκοκυραίους καὶ ἀπλῶς ὅλους εἰς τὸ νὰ ὁμονήσωσι καὶ ὑπογράψωσι καθυποβαλλόμενοι ὡς ἡμεῖς εἰς τὴν δόσιν καὶ προαιρεῖται καθένας καὶ εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ἐνὸς μεριδίου εἰς κάθε ταξειδίον. Τοῦ γράμματος ἡμῶν τοῦτου ἴσον ἀπαράλλακτον καὶ ἐνυπόγραφον κρίνομεν εὐλογον νὰ σταλθῇ εἰς Μύκονον διὰ νὰ καταγράφονται ἐκεῖ οἱ φιλοπάτριδες συνδρομηταὶ καὶ διὰ νὰ μάθῃ τὸ κοινὸν μας ὅτι ἐδῶ εὐρίσκονται ἔτοιμα γρόσια διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ μακτοῦ ὡς εἵπομεν διὰ νὰ λείψωσιν ἐκ τούτου τὰ μάταια ἔξοδα τῶν ἀπεσταλμένων διὰ τὸ νέον ἔτος. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ καλὰ καὶ ὅλα τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος, ἐὰν καὶ δὲν ἔχουν διαμονὴν πολυχρόνιον καὶ ἐπιστάσιαν τιμίαν καὶ χριστιανικὴν καὶ ἀκριβεστάτην οἰκονομίαν, ἀποβαίνει μάταια καὶ ἀνωφελὴ καὶ μάλιστα βλαπτικὰ ὅταν προχωροῦν οἱ πλεονέκται καὶ ἄδικοι. Διὰ τοῦτο λίγομεν καὶ τοὺς ἄλλους παρακαλοῦμεν μετὰ δακρύων διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς πατρίδος, ὥστε ὅλοι ὁμογνώμως νὰ ἐκλέξωσιν ἐπιστάτας καλοὺς, χρησίμους πατριώτας καὶ ἀξιόους τοῦ ἔργου των καὶ ἃς ἀφήσῃ ὁ καθ' ἓνας καὶ ἃς παραβλέψῃ, κατὰ τὸ παρὸν εἰς τοιαύτην ἀνάγκην καὶ τοὺς σχετικούς του καὶ φίλους καὶ συγγενεῖς καὶ ἃς ἀποβλέπῃ μόνον καὶ μόνον εἰς τὸ κοινὸν ὄφελος καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν καὶ τιμὴν τῆς δυστυχοῦς πατρίδος μας. Ὅποιος ἐξ ἡμῶν ἤθελε παραβεῖ τὴν ἱερὰν ταύτην συνθήκην ἐπὶ ὁποιαδήποτε προφάσει καὶ προξενήσῃ σχίσμα ἔστω ἄτιμος καὶ κατάκριτος καὶ διὰ ποινὴν του νὰ καθυποβάλλεται εἰς τὴν ἀπαίτησιν πέντε χιλιάδων γροσίων εἰς τὴν κοινὴν κάσσαν διὰ τὴν βοήθειαν τῆς πατρίδος μας. 1818 Νοεμβρίου 3 Κωνσταντινούπολις».

332

1681-1684. Διαθήκες. Ζάκυνθος.

Λ. Ζώης, «Κρῆτες πρόσφυγες τοῦ 1667», *Κρητικὰ Χρονικὰ* 10 (1956), σ. 347-352.

333

1681-1700. Ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα. Ἄνδρος.

Δ. Πασχάλης, «Τοῦρκοι ἰδιοκτῆται ἐν Ἄνδρῳ», *Ἀθηνᾶ* 36 (1924), σ. 170-172, 175-176.